

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 33/20
U Luxembourgju 19. ožujka 2020.

Presuda u spojenim predmetima C-103/18
Sánchez Ruiz i C-429/18 Fernández Álvarez i dr./Comunidad de Madrid
(Servicio Madrileño de Salud)

Države članice ne mogu iz pojma „uzastopni radni odnosi na određeno vrijeme” isključiti situaciju radnika koji je na temelju više imenovanja dugotrajno zaposlen kao zamjena na radnom mjestu bez postupka natječaja, pri čemu je njegov radni odnos prešutno produljivan iz godine u godinu

Činjenica da je radnik pristao na uspostavljanje uzastopnih radnih odnosa na određeno vrijeme ne uskraćuje mu zaštitu koja mu je dodijeljena Okvirnim sporazumom o radu na određeno vrijeme

U presudi **Sánchez Ruiz i Fernández Álvarez i dr.** (spojeni predmeti C-103/18 i C-429/18), koja je donesena 19. ožujka 2020., Sud je presudio da **države članice i/ili socijalni partneri ne mogu iz pojma „uzastopni ugovori o radu ili radni odnosi na određeno vrijeme”, koji je predviđen člankom 5. Okvirnog sporazuma o radu na određeno vrijeme (u daljnjem tekstu: Okvirni sporazum)¹, isključiti situaciju u kojoj je radnik – koji je zaposlen na temelju radnog odnosa na određeno vrijeme, tj. dok se slobodno radno mjesto na kojem je zaposlen ne popuni konačno – bio u okviru nekoliko imenovanja zapošljavan na istom radnom mjestu neprekinuto nekoliko godina te stalno i neprekinuto obavljao iste zadaće, pri čemu je dugotrajno zadržavanje tog radnika na tom slobodnom radnom mjestu posljedica poslodavčeva nepoštovanja svoje zakonske obveze da u propisanom roku organizira postupak odabira radi konačnog popunjavanja tog slobodnog radnog mjesta, a radnikov radni odnos zbog toga je bio prešutno produljivan iz godine u godinu. U slučaju da javni poslodavac zlorabljiva uzastopne radne odnose na određeno vrijeme, činjenica da je dotični radnik pristao na uspostavu i/ili obnavljanje tih radnih odnosa ne može, s tog stajališta, ponašanju tog poslodavca oduzeti svaki zloporabni karakter, tako da se Okvirni sporazum ne bi primjenjivao na situaciju tog radnika.**

U ovom slučaju nekoliko osoba dulje je zaposleno u okviru radnih odnosa na određeno vrijeme u zdravstvenoj službi Comunidad de Madrid (Autonomna zajednica Madrid, Španjolska). Ti su radnici zatražili da im se prizna status članova stalnog statutarnog osoblja ili, podredno, javnih službenika koji uživaju sličan status, što im je Comunidad de Madrid odbio. Postupajući po tužbama koje su navedeni radnici podnijeli protiv odluka te autonomne zajednice o odbijanju, Juzgado Contencioso-Administrativo n° 8 de Madrid (Sud za upravne sporove br. 8 u Madridu) i Juzgado Contencioso-Administrativo n° 14 de Madrid (Sud za upravne sporove br. 14 u Madridu) Sudu su uputili nekoliko prethodnih pitanja koja se odnose na tumačenje, među ostalim, članka 5. Okvirnog sporazuma.

Kako bi došao do gore navedenog zaključka, Sud je najprije podsjetio na to da je jedan od ciljeva kojima teži Okvirni sporazum ograničiti **uzastopno sklapanje ugovora o radu ili radnih odnosa na određeno vrijeme**, koji se smatraju **moogućim izvorom zlorabna na štetu radnika**, i da je **na državama članicama i/ili socijalnim partnerima da utvrde**, uz poštovanje predmeta, cilja i korisnog učinka tog sporazuma, **pod kojim se uvjetima ti ugovori ili radni odnosi smatraju „uzastopnima”**. Nadalje, smatrao je da bi obrnuto tumačenje omogućilo privremeno zapošljavanje radnika tijekom godina i godina te bi moglo imati za učinak ne samo isključivanje velikog broja

¹ Okvirni sporazum o radu na određeno vrijeme, zaključen 18. ožujka 1999., koji je priložen Direktivi Vijeća 1999/70/EZ od 28. lipnja 1999. o Okvirnom sporazumu o radu na određeno vrijeme koji su sklopili ETUC, UNICE i CEEP (SL 1999., L 175, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 4., str. 228.)

radnih odnosa na određeno vrijeme iz prava na zaštitu radnika koja se nastoji postići Direktivom 1999/70 i Okvirnim sporazumom, lišavajući njihov cilj velikog dijela njegove biti, nego i omogućavanje poslodavcima zlouporabe takvih odnosa kako bi zadovoljili stalne i trajne potrebe za osobljem.

Usto, Sud je presudio da se **članku 5. Okvirnog sporazuma o radu na određeno vrijeme protiv nacionalno zakonodavstvo i sudska praksa na temelju kojih se uzastopno obnavljanje radnih odnosa na određeno vrijeme smatra opravdanim „objektivnim razlozima” samo zato što je to obnavljanje opravdano razlozima zapošljavanja koje predviđa to zakonodavstvo**, tj. razlozima nužnosti ili hitnosti ili radi određenih privremenih, povremenih ili izvanrednih programa, **jer takvo nacionalno zakonodavstvo ili sudska praksa ne sprečava dotičnog poslodavca da u praksi na stalne i trajne potrebe za osobljem odgovori takvim obnavljanjima**. U tom pogledu Sud je istaknuo da, iako nacionalno zakonodavstvo i sudska praksa o kojima je riječ ne propisuju opće i apstraktno odobrenje za primjenu uzastopnih ugovora o radu na određeno vrijeme, nego ograničavaju sklapanje takvih ugovora ili odnosa radi zadovoljavanja u biti privremenih potreba, **u praksi uzastopna imenovanja dotičnih radnika nisu zadovoljavala samo privremene potrebe** Comunidadada de Madrid, **nego su bila namijenjena zadovoljavanju stalnih i trajnih potreba za osobljem u zdravstvenoj službi te autonomne zajednice**. U tom pogledu Sud je naveo da, **prema mišljenju sudova koji su uputili zahtjev, u španjolskom javnom zdravstvenom sektoru postoji strukturni problem koji se odražava u visokom postotku privremenih radnika i u nepoštovanju zakonske obveze trajnog popunjavanja radnih mjesta koja su privremeno popunjena tim osobljem**.

Sud je zatim presudio da je **na nacionalnim sudovima da ocijene jesu li određene mjere**, kao što su to organizacija postupaka odabira radi konačnog popunjavanja radnih mjesta na kojima su zaposleni radnici u okviru radnih odnosa na određeno vrijeme, promjena statusa tih radnika u status „osoblja zaposlenog na neodređeno vrijeme koje nije trajne naravi” i dodjela tim radnicima naknade jednakovrijedne onoj koja se isplaćuje u slučaju nezakonitog otkaza, **prikladne mjere za sprečavanje i, prema potrebi, sankcioniranje zlouporaba koje proizlaze iz primjene uzastopnih ugovora o radu ili radnih odnosa na određeno vrijeme ili ogovarajuće pravne mjere**. Sud je ipak dao pojašnjenja koja će navedene sudove voditi u njihovoj ocjeni.

Nadalje, Sud je presudio da, u slučaju da javni poslodavac zloupotrebljava uzastopne radne odnose na određeno vrijeme, činjenica da je dotični radnik pristao na uspostavu i/ili obnavljanje tih radnih odnosa ne može, s tog stajališta, ponašanju tog poslodavca oduzeti svaki zloporabni karakter, tako da se Okvirni sporazum ne bi primjenjivao na situaciju tog radnika. U tom pogledu Sud je smatrao da cilj Okvirnog sporazuma kojim se želi urediti uzastopna primjena ugovora ili radnih odnosa na određeno vrijeme prešutno, ali nužno počiva na pretpostavci da **radnik, zbog svojeg slabijeg položaja u odnosu na poslodavca, može biti žrtva toga da poslodavac zlouporabi radne odnose na određeno vrijeme, čak i ako bi uspostava i obnavljanje tih radnih odnosa bili slobodno prihvaćeni, i da ga to može odvratiti od izričitog isticanja svojih prava prema svojem poslodavcu**. Sud je stoga smatrao da bi **članak 5. tog sporazuma bio lišen svakog korisnog učinka ako bi radnici zaposleni na određeno vrijeme bili lišeni zaštite koju im on jamči samo zato što su slobodno pristali na sklapanje uzastopnih radnih odnosa na određeno vrijeme**.

Naposlijetku, Sud je smatrao da **pravo Unije nacionalnom sudu koji odlučuje u sporu između radnika i njegova javnog poslodavca ne nalaže da ne primijeni nacionalni propis koji nije u skladu s člankom 5. stavkom 1. Okvirnog sporazuma** jer se, s obzirom na to da **taj članak nema izravan učinak**, na njega kao takvog ne može pozvati u okviru spora koji potpada pod pravo Unije kako bi se ishodila neprimjena odredbe nacionalnog prava koja mu je protivna.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

www.curia.europa.eu

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293